

usnesením konkursního soudu ze 24. února 1931. Spadá tedy vyrovnání do doby před účinností zákona čís. 64/1931 a nelze na ně použítí předpisu § 163 tohoto zákona, nýbrž jest je posuzovati podle ustanovení konkursního řádu čís. 337/1914, jenž nemá obdobného předpisu, jak již bylo dovedeno. Rozlišování mezi normami hmotněprávními a předpisy formálními jest pro tento případ vzhledem k jasnému doslovu zákona bezvýznamné.

Čís. 11391.

Pro nárok vojína, vyslaného vojenskou správou na trať k odklizení sněhu, proti železničnímu eráru na náhradu škody podle zákona o ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., jest přípustný pořad práva.

Jde o příhodu v dopravě (§ 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.), projížděly-li lokomotivy rychlostí osobního vlaku po železniční trati, na níž za noci a za sněhové vichřice odstraňovali vojíní sních a na níž pro značně vysoké sněhové závěje nemohli se pracující muži před příjíždějícími lokomotivami snadno ukrýti v bezpečí.

(Rozh. ze dne 6. února 1932, Rv II 732/30.)

Žalobce, vojin pěšího pluku, byl vyslán s vojenskou asistencí na trať, by odklízěl navátý sních. Při tom byl projíždějící lokomotivou zachycen a poraněn. Náhradní nárok proti československému železničnímu eráru podle zákona o ručení železnic uznal procesní soud prvního stálice důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolatelka má zato, že žalobní nárok nelze uplatňovati pořadem práva, protože prý žalobce byl jako vojin z veřejnoprávních důvodů vojenskou správou poslán k odklizení sněhu na trati, že šlo tedy o veřejnoprávní činnost služební a nároky, které mu snad vznikly z této jeho činnosti, patří prý na pořad správní, nikoli však na pořad práva občanského. S tímto názorem odvolatelky nelze však souhlasiti. Jest zcela nerozhodné, z jakých důvodů se žalobce na trati octnul v době, kdy tudy přejížděl stroj. Onen veřejnoprávní poměr nečiní žalobce základem svého nároku, nepřichází zde tudíž v úvahu, jmenovitě také proto, že není zde žalován vojenský erár, nýbrž erár železniční. Proti tomu však žaloba neopírá se o skutečnosti zakládající nějaký poměr veřejnoprávní, nýbrž žalobce domáhá se v ní náhrady škody, opíraje se o skutečnosti, které chce míti podřaděny pod ustanovení zákona o ručení železnic čís. 27/69 ř. zák. po případě tvrdí přímé zavinění železnice, opírá se tedy o skutečnosti, jež mají býti posouzeny podle norem soukromého práva a uplatňuje tedy soukromoprávní nárok, o němž náleží rozhodnouti řádným soudům. Námitka nepřipustnosti pořadu práva nebyla tedy opodstatněna. Odvolání nelze však dáti za pravdu ani ve věci samé. Nelze o tom pochybovati, že v tom skutkovém ději, který žalobce činí základem svého nároku, jest spatřovati událost v dopravě, to jest nepravidelnost ležící mimo osobu zraněného žalobce. Událostí

onou ovšem není — jak míní dovolatelka — nehoda žalobcova, nýbrž ta skutečnost, že za krajně nepříznivého počasí a za mimořádně nebezpečných okolností pohybovaly se lokomotivy rychlostí 25—30 km po trati, na které vojáci odstraňovali sníh a o tom, že se lokomotivy vrátí a že pojedou takovou rychlostí, nebyli zpraveni a že proto také v tom okamžiku, když stroje jely kolem nich, byli vojáci a jmenovitě žalobce v takové blízkosti kolejí, že tyto nebylo lze uznati za zcela volné pro takovou jízdu. Nehoda žalobcova byla pak jenom následkem této události. Neprávem snaží se odvolatelka přesunouti zodpovědnost za žalobcův úraz na vojenský erár po případě na důstojníky, kteří měli tehdy velení. Toto velení mohlo se týkati jen udržování kázně, nemělo však podle toho, co v první stolici vyšlo najevo, nic společného s technickým vedením prací, ano nebylo ani tvrzeno, že důstojníci byli odborníky technickými. Technické vedení prací měla obstarati dráha, její technický personál úřednický byl také skutečně v činnosti, ale podle názoru odvolacího soudu nedbal té náležité opatrnosti, při které by k žalobcovu úrazu nebylo mohlo dojíti. Jestliže se lokomotivy pustily rychlostí normálního vlaku na místo, kde vojáci pracovali v úzké chodbičce s vysokými a strmými náspy čerstvého sněhu, aniž to bylo dříve hlášeno a aniž na to byli anebo mohli býti včas upozorněni, jest v tom spatřovati nejen příhodu v dopravě, za kterou dráha odpovídá, nýbrž přímo hrubé zavinění personálu a je rozsudkový výrok uznávající v zásadě povinnost dráhy k náhradě škody správný.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

První soud se s otázkou přípustnosti pořadu práva nezabýval a rozhodnutí o ní neučinil, nýbrž teprve odvolací soud na námitku žalované v odvolání o ní rozhodl a pořad práva uznal. Jest tu tedy teprve rozhodnutí jedné stolice o námitce nepřípustnosti pořadu práva a rozhodnutí toto bylo napadeno přípustným a včasným opravným prostředkem, takže se jím musí nejvyšší soud zabývati. (Sr. plenární usnesení čis. 7671 sb. n. s.). V té příčině správně uznal odvolací soud, že žalobce neopřel žalobní nárok o skutečnosti vyvěrající z veřejnoprávního poměru a o vadný výkon vrchnostenské státní moci, nýbrž o skutečnosti zakládající soukromoprávní nárok ve smyslu zákona o ručení železnic, o kterém náleží rozhodnouti řádným soudům. Tím jest vyřízen dovolací důvod zmatečnosti čis. 6 § 477 a čis. 1 § 503 c. ř. s.

Ve věci samé brojí dovolatel bezúspěšně proti názoru nižších soudů, které uznaly, že tu jde o příhodu v dopravě. V tomto směru shledal zcela správně odvolací soud příhodu v dopravě v tom, že lokomotivy projížděly rychlostí osobního vlaku asi 25—30 km po železniční trati, na níž za noci a za sněhové vichřice odstraňoval žalobce s jinými vojáky sníh a na níž pro značné vysoké sněhové náspy nemohli se pracující muži před projíždějícími lokomotivami snadno ukrýti v bezpečí. Jde tu o nepravidelnost, o úchylku od normální dopravy, která o sobě jest

způsobilá přivoditi poškození nebo smrt člověka a která nastala mimo osobu poškozeného.

Nesprávné právní posouzení shledává dovolatel také v tom, že odvolací soud neuznal za opodstatněný vyvíňovací důvod vyšší moci, povětrnostní poměry, které prý mají pro dráhu povahu vyšší moci, jichž vliv nebyla dráha s to odstraniti přes veškerá bezpečnostní opatření, kterých užila a které jí byly po ruce, a že neuznal za opodstatněný vyvíňovací důvod zavinění žalobce samého a třetí osoby, velitele vojenské asistence. Sněhová vichřice jako událost postihující železniční provoz z venčí, může zajisté býti vyšší mocí, v souzeném případě však nepřivodila příhodu v dopravě, jak byla svrchu vylíčena, neboť v § 2 zák. čís. 27/69 ř. zák. se k vyvinění dráhy vyžaduje důkaz, že příhoda v dopravě byla způsobena neodvratnou náhodou (vyšší mocí), tomu však tak v souzeném případě není a tento důkaz také dráha neprovedla. Že příhoda v dopravě, jak byla svrchu vylíčena, byla způsobena zaviněním poškozeného nebo neodvratným činem třetí osoby, jejíž zavinění dráha nemá zastupovati, nebylo rovněž prokázáno.

Čís. 11392.

Byl-li kupitel právoplatně odsouzen k zaplacení kupní ceny, aniž bylo v rozsudku toto plnění učiněno závislým na vzájemném plnění prodávatele, nemůže kupitel exekuci k vydobytí kupní ceny odporovati (§ 35 ex. ř.) z důvodu, že mu koupené zboží nebylo dosud dodáno. Kupitel nemůže se domáhati zrušení exekuce ani z toho důvodu, že uložil kupní cenu u peněžního ústavu na vkladní list, jež ponechal u sebe, neschválil-li prodávatel výslovně tento způsob placení.

(Rozh. ze dne 8. února 1932, Rv I 176/31.)

Žalovaná banka vedla proti žalobci exekuci k vydobytí kupní ceny za dodané zboží. Žaloba o nepřípustnost exekuce byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobce se domáhá žalobou, by byla exekuce, povolená žalované bance na základě rozsudku krajského soudu ze dne 23. dubna 1928, prohlášena za nepřípustnou, poněvadž prý žalovaná banka, pokud se týče její postupitelka firma F. nesplnila své smluvní povinnosti, by žalobci vydala zboží, jehož kupní cena jest právě exekucí vymáhána. Leč rozsudek stanoví zcela přesně, že žalovaný (nynější žalobce) jest povinen zaplatiti žalobkyni (nynější žalované) 16.038 Kč se 6%ními úroky od 8. května 1927, nečině toto plnění závislým na vzájemném plnění odpůrkyně. Námitku, že mu nebylo zboží dodáno, vznesl nynější žalobce již v onom sporu, soud však tehdy zjistil, že tehdejšímu žalovanému bylo zboží zasláno 6. května 1927 zároveň s účtem na zažalovanou